

16. Парамедик Тетяна Скиртач: «Хлопців з передка привозиш, а тобі кажуть: “Ви їх що, помити не могли?” Це говорять у військовому госпіталі». *Український легіон*. URL: <https://ukraine-legion.org.ua/ato/paramedyk-tetyana-skyrtach-hloptsiv-z-pe/>

17. Спогади Черногуз Ярини. URL: <https://stopcor.org/tag/ato/>

18. Спогади Цепуха Сергія. Волинська обласна державна адміністрація. URL: <https://voladm.gov.ua/article/serpen/>

Прончук Ольга, Клапатнюк Богдан
Відокремлений структурний підрозділ
«Боярський фаховий коледж НУБіП України»

УКРАЇНА ТА ПОЛЬЩА: ДОСВІД СУСІДСТВА

Ключові слова: відносини Польщі та України, історичні події 20 століття, Польща, Європейський Союз, східна політика, Східна Європа, Україна.

Keywords: *relationsbetween Polandand Ukraine. historical eventsof the 20th century, Poland, European Union, Eastern policy, Eastern Europe, Ukraine.*

Рік, що минув, виявився справжнім випробуванням для України. Адже повномасштабне російське вторгнення розділило новітню історію держави на «до» і «після». Співіснування двох народів, інтереси яких у багатьох питаннях перетиналися, вилилося у криваве протистояння. У цій виснажливій боротьбі дуже важливо мати підтримку. А оскільки Республіка Польща, яка сама нерідко потерпала від агресивних дій Росії, є найближчим союзником України, варто дослідити, наскільки змінилися українсько-польські відносини за більш ніж рік великої війни [5].

На прикладі сучасних українсько-польських відносин можна помітити, що вони розвиваються під впливом міркувань безпеки та обопільного прагнення до більш тісної співпраці, і належать до категорії стратегічного партнерства. Але їм не вдалося уникнути низки непорозумінь і конфліктів. Сусідство із величезним потенціалом залишається вразливим через зміни регіонального середовища, внутрішні політичні процеси і через частково невдале комбінування інтересів та ідеалів обох сторін.

Для української зовнішньої політики періоду першого десятиріччя незалежності характерне декларування значної кількості стратегічних партнерів, що не відповідало реаліям відносин. Глибина стратегічного партнерства між Польщею та Україною походить від спільного розуміння безпекових викликів та загроз у Східній Європі. Незважаючи на те, що Польща та Україна знаходяться у різних стратегічних умовах – Польща, на відміну від України, є членом ЄС і НАТО, – обидві вони розглядають питання безпеки як найважливіші на порядку денному двосторонніх відносин. Також важливо оцінити міцність економічного співробітництва обох країн, адже Польща є другим найбільшим торговельним партнером України, а Україна посідає чотирнадцяте місце серед найбільших торговельних партнерів Польщі. Потенціал розвитку двосторонньої торгівлі залишається величезним і може стати основою поглиблення взаємозалежності [3]. Угода про асоціацію, укладена між Україною та ЄС, надає додаткових імпульсів та просто-

ру для двосторонньої торгівлі, а кількість української робочої сили сприяє розвитку польської економіки.

Із подіями, які відбулися з нами, ми знову звернулися до історії, в якій більшість подій є циклічними. Польща допомогла в таку скрутну хвилину, прийнявши близько 8 мільйонів українців. Але якщо поглянути не так далеко в історію, невже завжди були в нас такі стосунки? Можна зазначити, що Україна і Польща є давніми сусідніми державами, які мають довгу і тяжку історію відносин, адже разом пережили розпад Речі Посполитої, поділи між Росією, Австро-Угорщиною та Німеччиною, дві світові війни, комуністичний режим і його розпад, перехід до демократії та інші локальні події. Ці держави схожі, мають спільні прагнення до інтеграції в інститути ЄС, культуру та релігійні питання.

Але за цей час відносини змінювалися під час різних подій. Відносно нещодавні дії – це війна 1918–1919 рр., коли проголошена ЗУНР проіснувала більше 8 місяців, після чого Польща відвоювала Галичину та інші території: «Вся східна частина Галичини заселена в більшості русинами, тієї ж крові, що й ті, в Україні... Ми говоримо про перманентний конфлікт, що існував в Східній Галичині між поляками і русинами. Утворення незалежної держави Україна призвело до небувалого ентузіазму русинів. Вони хочуть бути частиною України, і молода держава, зі свого боку, збройно підтримує їх вимогу» (Із лекції Шарля де Голля для офіцерів французької військової місії у Польщі, 1910 р.) [6]. Війна закінчилася сама, без формального мирного договору, і з цього часу напруженість спала між українцями та поляками на деякий час.

Через деякий час почалася Друга світова війна, під час якої Україна та Польща опинилися знову у становищі, в якому були донедавна. Не маючи своєї власної держави, під окупацією нацистської Німеччини, а пізніше радянським союзом, українці повставали у національно-визвольних рухах. Попри спільного ворога, народи зіткнулися з різними поглядами на Волинь, Галичину, Холмщину, які були частиною Польщі до 1939 р. Саме в цей час були найбільш напружені відносини між народами. Ставить під питання майбутні відносини між державами С. Бандера, що пов'язано з ідеями УПА, адже в цій організації разом з визволенням України була ще неоднозначна ідея – вбивати всіх, хто не був українцем. Звичайно, від цього руху страждали поляки та росіяни.

Можна згадати подію «Волинська різня», під час якої стали жертвами від 35 до 100 тисяч поляків, і ще 20 тисяч українців – внаслідок помсти з боку польської сторони. Ці події не могли не позначитися на відносинах народів, але незабаром, уже у 1947 році була проведена операція «Вісла», яка несла за собою етнічну чистку, по-іншому – примусове вивезення українців, і саме тоді було заарештовано приблизно 2 000 осіб, які були членами ОУН і УПА, що знову призвело до напруження відносин. Водночас було депортовано приблизно 150 тисяч українців на окуповану Німеччиною територію Польщі, де умови для проживання були жахливими.

На жаль, цим проміжком історії часто маніпулюють націонал-радикали з обох сторін. Але незважаючи на ці минулі події, ми будемо відносини з Польщею, обидві країни розвивають партнерські та дружні стосунки у різних сферах: політичній, економічній, культурній, освітній, науковій тощо. У нас є багато спіль-

них поглядів, а там, де не сходимось, – потрібно шукати компроміс. Саме після 24 лютого 2022 р. Польща пішла на такий компроміс, прийнявши до себе біженців, незважаючи на деякі розбіжності у поглядах з Україною. Сьогодні потрібно будувати майбутнє, не повторюючи помилок минулого.

Джерела та література

1. Верстюк О. М. Із історії взаємовідносин України та Польщі: між історичним минулим та сучасністю. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2011. № 3. С. 172–180.
2. Давидович І. Національна політика в Україні в ХХ столітті. Київ: МАУП, 2010. 696 с.
3. Столярчук Я. М. Польща в євроінтеграційних пріоритетах України. *Економіка та держава*. 2005. № 9. С. 25–27.
4. Суберляк О. В. Україна та Польща: проблеми взаємин у ХХ столітті. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2009. № 657. С. 287–292.
5. Желіховський С. Як змінилися відносини України та Польщі за час великої війни. *Lb.ua*. 04.01.2023. URL: https://lb.ua/world/2023/01/04/540931_yak_zminilisya_vidnosini_ukraini.html
6. Матеріали проекту «Сто років сусідства» у публікації *Збруч. Сюжет 3*. Український інститут національної пам'яті. URL: [HTTPS://OLD.UINP.GOV.UA/NEWS/MATERIALI-PROEKTU-UKRAINA-I-POLSHCHA-STO-ROKIV-SUSIDSTVA-U-PUBLIKATSII-ZBRUCH-SYUZHET-3](https://old.uinp.gov.ua/news/materiali-projektu-ukraina-i-polschna-sto-rokiv-susidstva-u-publikatsii-zbruch-syuzhet-3)

Чорна Діана

Комунальний заклад

«Ліцей № 1 смт Стрижавки Вінницького району Вінницької області»

НАРОДНІ ГЕРОЇ: ХТО ВОНИ?

Ключові слова: агресія, незламний дух, герої війни.

Keywords: aggression, indomitable spirit, war heroes.

Україна завжди славилась своїми героями. Це були люди, які здійснювали неймовірні подвиги для захисту своєї Батьківщини та її народу. Вони віддавали своє життя за свободу та незалежність України, заради майбутнього покоління, яке буде жити у вільній країні. Вони – герої, які запам'ятовуються людям на все життя. Їх імена виголошують на мітингах і патріотичних заходах, а подвиги оспівують у піснях, літературі, розкривають у фільмах. Герої України – це не вмируща легенда, що надихає інших на подвиги, і яка завжди буде жити у серцях вдячного народу...

Героєм України є Ігор Олійник, який пережив справжнє пекло і декілька разів був на межі життя та смерті. 52-річний чоловік про війну дізнався зранку у телефонній розмові, і відразу ж зателефонував своїй мамі, щоб посиділа з його сином, після чого одразу пішов у військкомат і записався у добровольці. Тим часом старшого сина попросив, щоб той зібрав йому рюкзак і потайки від бабусі та дружини виніс йому.

Дуже скоро він опинився в одній із найгарячіших точок у Харківській області. Весь час був на ізюмському напрямку, де кожного дня йшли страшні бої,